

Bryssel, Angers 25. kesäkuuta 2020
REV1 – korvaa 23. tammikuuta 2018
annetun tiedonannon

TIEDONANTO

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA YHTEISÖN KASVINJALOSTAJANOIKEUKSIA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa¹. Erosopimuksessa² määrätään siirtymäkaudesta, joka päättyy 31. joulukuuta 2020.³ Siihen saakka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovelletaan Euroopan unionin oikeutta sen kaikilta osin.⁴

Siirtymäkauden aikana EU ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelevat uutta kumppanuutta koskevasta sopimuksesta, jossa määrätään erityisesti vapaakauppa-alueesta. Ei kuitenkaan ole varmaa, tehdäänkö tällainen sopimus ja tuleeko se voimaan siirtymäkauden päättyessä. Tällaiseen sopimukseen perustuva suhde olisi joka tapauksessa markkinoillepääsyä koskevien edellytysten osalta hyvin erilainen kuin tilanne, jossa Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu sisämarkkinoihin⁵, EU:n tulliliittoon sekä arvonlisävero- ja valmisteveroalueeseen.

Siirtymäkauden päättyttyä Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulee EU:n jäsenvaltioissa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon ja soveltamisen osalta kolmas maa.

¹ Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

² Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus' (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7).

³ Siirtymäkautta voidaan ennen 1. päivää heinäkuuta 2020 pidentää kerran enintään yhdellä tai kahdella vuodella (erosopimuksen 132 artiklan 1 kohta). Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on toistaiseksi sulkenut pois tällaisen pidentämisen.

⁴ Lukuun ottamatta eräitä erosopimuksen 127 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, joista millään ei ole merkitystä tämän tiedonannon kannalta.

⁵ Vapaakauppasopimuksessa ei määrätä etenkin sellaisista (tavaroiden ja palvelujen alalla sovellettavista) sisämarkkinoiden periaatteista kuin vastavuoroinen tunnustaminen, 'alkuperämaaperiaate' ja yhdenmukaistaminen. Vapaakauppasopimuksella ei myöskään poisteta tullimuodollisuuksia ja -tarkastuksia, jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden alkuperää ja niihin sisältyviä tuotantopanoksia, eikä tuontiin ja vientiin sovellettavia kieltoja ja rajoituksia.

Sen vuoksi kaikkia asianomaisia ja erityisesti talouden toimijoita muistutetaan oikeudellisesta tilanteesta, jota sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä (katso jäljempänä osa A). Tässä tiedonannossa selitetään myös eräitä eroa koskevia erosopimuksen määräyksiä (katso jäljempänä osa B).

Neuvoja sidosryhmille

Tässä tiedonannossa esitettyjen seurausten huomioon ottamiseksi sidosryhmiä kehoitetaan toimimaan seuraavasti:

Kaikkien jalostajien, joilla on tällä hetkellä kotipaikka tai toimipaikka ainoastaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa, olisi harkittava tarvetta nimetä ajoissa valtuutettu edustaja, jolla on kotipaikka, toimipaikka tai laitos unionin alueella, jotta kyseiset jalostajat voivat osallistua yhteisön kasvilajikeviraston menettelyyn osapuolena.

Huom.

Tässä tiedonannossa ei käsitellä

- muita teollis- ja tekijänoikeuksia, kuten tavaramerkkejä;
- teollis- ja tekijänoikeuksien sammumista, kasvilajikkeet mukaan lukien;
- kasvien lisäysaineistoa;
- kasvien terveyttä;
- muuntogeenisiä organismeja.

Näiden seikkojen osalta on valmisteilla tai on jo julkaistu muita tiedonantoja⁶.

A. OIKEUDELLINEN TILANNE SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYTTYÄ

Siirtymäkauden päätyttyä kasvinjalostajanoikeuksia koskevia EU:n sääntöjä ja erityisesti yhteisön kasvinjalostajanoikeuksista annettua asetusta (EY) N:o 2100/94⁷ ei enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Tällä on erityisesti seuraavat vaikutukset:

1. ENNEN SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYMISTÄ MYÖNNETYT KASVINJALOSTAJANOIKEUDET

Kaikki asetuksen (EY) N:o 2100/94 nojalla myönnettyt yhteisön kasvinjalostajanoikeudet pysyvät voimassa unionin alueella riippumatta siitä, mikä on kasvinjalostajan alkuperä tai tutkintavirastojen sijaintipaikka.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_fi

⁷ Neuvoston asetus (EY) N:o 2100/94, annettu 27 päivänä heinäkuuta 1994, yhteisön kasvinjalostajanoikeuksista (EYVL L 227, 1.9.1994, s. 1).

2. YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN TUTKINTAVIRASTOJEN KÄYTTÖÖN OTTAMAT (EROTTUVUUTTA, YHTENÄISYYTTÄ JA PYSYVYYTTÄ KOSKEVAT) DUS-TUTKIMUSKERTOMUKSET

Yhteisön kasvilajikevirasto ei voi käyttää yhteisön kasvinjalostajanoikeuden myöntämisen perustana sellaisia Yhdistyneen kuningaskunnan tutkintavirastojen (erottuvuutta, yhtenäisyyttä ja pysyvyyttä koskevia) DUS-tutkimuskertomuksia, jotka kyseiset tutkintavirastot ovat laatineet Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan unionista eroamisen jälkeen eli toisin sanoen jo siirtymäkaudella.⁸

3. VIRASTON MENETTELY

Asetuksen (EY) N:o 2100/94 82 artiklan mukaan henkilöillä, joilla ei ole kotipaikkaa, toimipaikkaa tai laitosta unionin alueella, on oikeus osallistua viraston menettelyyn osapuolena vain, jos he ovat nimenneet edustajan, jolla on kotipaikka, toimipaikka tai laitos EU:n alueella.

Kaikkien asianomaisten jalostajien, joilla on tällä hetkellä kotipaikka tai toimipaikka ainoastaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa, olisi harkittava tarvetta nimetä ajoissa valtuutettu edustaja noudattaakseen mainitun artiklan säännöksiä siirtymäkauden päätyttyä.

B. KESKEISET EROSOPIMUKSEN MÄÄRÄYKSET

1. MYÖNNETTYJEN OIKEUKSIEN SUOJAN JATKUMINEN YHDISTYNEESSÄ KUNINGASKUNNASSA

Erosopimuksen 54 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määrätään yhteisön kasvinjalostajanoikeuksien suojan jatkumisesta Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 2100/94 nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä myönnetyn yhteisön kasvinjalostajanoikeuden haltijasta tulee siirtymäkauden päätyttyä ilman asian uudelleen käsittelyä Yhdistyneen kuningaskunnan oikeuden mukaan sellaisen vastaavan rekisteröidyn ja täytäntöönpanokelpoisen kasvinjalostajanoikeuden haltija Yhdistyneessä kuningaskunnassa, joka koskee samaa kasvilajiketta ja jolla on seuraavat ominaisuudet:

- tällaisen Yhdistyneen kuningaskunnan lain nojalla myönnettävän kasvinjalostajanoikeuden suojan voimassaoloaika on vähintään yhtä pitkä kuin vastaavalle yhteisön kasvinjalostajanoikeudelle myönnettävän suojan jäljellä oleva voimassaoloaika;
- tällaisen Yhdistyneen kuningaskunnan lain nojalla myönnettävän kasvinjalostajanoikeuden hakemis- tai etuoikeuspäivä on vastaavan yhteisön kasvinjalostajanoikeuden hakemis- tai etuoikeuspäivä⁹.

⁸ Erosopimuksen 128 artiklan 6 kohta ja sen liite VII.

⁹ Erosopimuksen 54 artiklan 6 kohta.

Erosopimuksen 54 artiklan 3 kohdan mukaan on kuitenkin niin, että jos yhteisön kasvinjalostajanoikeus julistetaan mitättömäksi tai peruutetuksi hallintomenettelyyn tai oikeudenkäynnin tuloksena, joka oli vireillä siirtymäkauden viimeisenä päivänä, vastaava oikeus on julistettava mitättömäksi tai peruutetuksi myös Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Mitättömäksi, menetetyksi tai peruutetuksi julistaminen tulee voimaan samana päivänä sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa että unionissa.

Erosopimuksen 55 artiklassa määrätään menettelystä saman sopimuksen 54 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun kasvinjalostajanoikeuden myöntämiseksi:

- Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimiva asianomainen taho myöntää kasvinjalostajanoikeuden maksutta¹⁰ käyttäen yhteisön kasvilajikeviraston rekistereissä olevia tietoja;
- asianomaisten yhteisön kasvinjalostajanoikeuksien haltijoiden ei tarvitse tehdä hakemusta eikä ryhtyä mihinkään tiettyyn hallinnolliseen menettelyyn Yhdistyneessä kuningaskunnassa;
- tällä tavoin Yhdistyneessä kuningaskunnassa kasvinjalostajanoikeuden saaneilla toimijoilla ei tarvitse olla postiosoitetta Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päättymistä seuraavien kolmen vuoden aikana.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa kasvinjalostajanoikeuden saaneet toimijat voivat myös luopua tällaisesta oikeudesta Yhdistyneessä kuningaskunnassa sen laissa säädetyn menettelyn mukaisesti¹¹.

2. YHTEISÖN KASVINJALOSTAJANOIKEUKSIA KOSKEVIEN VIREILLÄ OLEVIEN HAKEMUSTEN ETUOIKEUS

Erosopimuksen 59 artiklan 2 kohdassa määrätään, että jos henkilö on jättänyt yhteisön kasvinjalostajanoikeutta koskevan hakemuksen unionin oikeuden mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä, kyseisellä henkilöllä on sitä silmällä pitäen, että hän jättää samaa kasvinjalostajanoikeutta koskevan hakemuksen Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tapauskohtainen etuoikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa kuuden kuukauden ajan siirtymäkauden päättymisestä.

Tämä etuoikeus merkitsee sitä, että yhteisön kasvinjalostajanoikeutta koskevan hakemuksen etuoikeuspäivää on pidettävä Yhdistyneessä kuningaskunnassa tehdyn kasvinjalostajanoikeutta koskevan hakemuksen tekopäivänä määritettäessä erottamiskykyä, uutuutta ja oikeutta suojaan.

¹⁰ Rajoittamatta sellaisten maksujen määräämistä, joita mahdollisesti sovelletaan asianomaista kasvinjalostajanoikeutta uudistettaessa (erosopimuksen 55 artiklan 4 kohta).

¹¹ Erosopimuksen 55 artiklan 4 kohta.

3. TOIMIVALTA ENNEN SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYMISTÄ VIREILLE PANTUJA OIKEUDENKÄYNTTEJÄ KOSKEVISSA ASIOISSA

Erosopimuksen 67 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määrätään, että siirtymäkauden päätyttyä asetuksen (EY) N:o 2100/94¹² tuomioistuimen toimivaltaa koskevia säännöksiä sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa samoin kuin jäsenvaltioissa, silloin kun asiassa on liittymä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, seuraavien osalta:

- ennen siirtymäkauden päättymistä vireille pantuja oikeudenkäyntejä koskevat asiat ja
- oikeudenkäynnit tai kanteet, jotka liittyvät tällaisiin oikeudenkäynteihin vireilläoloa koskevien asetuksen (EU) N:o 1215/2012¹³ 29, 30 ja 31 artiklan nojalla.

Kasveja koskevia EU:n sääntöjä käsittelevällä komission verkkosivustolla (https://ec.europa.eu/food/plant/plant_property_rights_en) on yleistä tietoa kasvinjalostajanoikeuksista. Verkkosivuja päivitetään tarpeen mukaan.

Euroopan komissio
Yhteisön kasvilajikevirasto
Terveysten ja elintarviketurvallisuuden pääosasto

¹² Ks. Asetuksen (EY) N:o 2100/94 101 ja 102 artikla tämän asetuksen 94–100 artiklassa tarkoitettujen siviilioikeudellisiin toimiin liittyvien oikeudellisten toimien toimivallan osalta.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1215/2012, annettu 12 päivänä joulukuuta 2012, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1).